

Folketingets Forhandlinger.

114. Afdeling af Folketingsforhandlingen den 2de Mai 1857

5337 2. Beh. af Lovf. om Forandr. i og Tilleg til

Lov om Haandværks- og Fabriksvæst m. M. 5338

Indenrigsminister har ogsaa udtalt sig paa saadan Maade, og han synes at give den Opfattelse Medhold, at naar disse Foreninger overhovedet selve Bæver, som høre til bunden Næring, saa skulle de løse Næringsbevis, som Man kan nu sige; Men hvad Myster er der da i, at de skulle løse dette Bevis? Er det saa forfærdeligt, at de skulle yde den Skærv, Beviset koster? Na, noget Sigtende sagde man ogsaa den Gang, vi behandlede Loven af 2den Juli, 1870, den Gang man paalagde dem at løse et Bevis til 100 Rd., for saa vidt de vilde drive Brændevinshandel. Den ærede Ordfører har altid lagt saa stærk Vægt paa, at man skulde tage Hensyn til, hvad Folk selv mene; men samtlige Forbudsforeninger have netop udtalt sig mod, at løse Næringsbevis, og ogsaa her burde man derfor tage Hensyn til, hvad de Vedkommende mene er bedst for dem selv. Det er imidlertid ingenlunde Pengene alene, hvorefter der er Tale, skjøndt 100 Rd. for Tilladelse til at drive Brændevinshandel, og 50 Rd. for Næringsbevis ingenlunde ere Smapenge, for Fattiggjæld, eller dog Folk, som i Reglen ere mindre benibledede. Nei, Sagen er ogsaa den, at Næringsbeviset fører Forbudsforeningerne ind paa en ubehagelig Vej, paa Speculationens og Handelsens Vej, og Gæve de nemlig først løst Næringsbevis, saa ville de ogsaa have Noget ud deraf, saa skulle de til at drive Handel, men det er det, vi ønske, at de ikke skulle komme til, idet de saa ogsaa skade de Næringsdrivende, som man ellers, ev saa længe, for at skade, og som jeg foretæller under alt Godt. Den ærede Ordfører sagde endvidere, at han havde altid været imod Bevillingsmyndigheden; jeg er ogsaa derimod, saa deri stemme vi overens. Men vi maa ikke glemme, at i 1857 kom netop Bevillingsmyndigheden ind, for at Indenrigsministeren kunde indrykke Handels-etablissementer, og Haandværksdrift indenfor 1 1/2 og 1 Milis Omkreds fra Kjøbstaden; det var en Mængdebestemmelse, overfor dem der vilde have lige Rettigheder og lige Afgifter for Land og By og derfor begjæredte Frihed rent ud over det hele. Konsekvent vilde det derfor nu være rent at ophæve Bestemmelsen, men jeg vil ikke gaa til Yderligheder og vil derfor heller ikke stemme for det Forslag, der er stillet af det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgfreds (Winther), ikke fordi jeg ikke indrømmer, at det i Principet er rigtig, men fordi jeg ikke vil vise den Uhellighed mod Kjøbstaderne, som i mine Dine ligger i Vedtagelsen af et saadant Forslag. Jeg kan heller ikke være enig med den Dadel, som det ærede Medlem fra Aarhus har udtalt

over Kjøbstadskommissionen, der i mine Dine og mine Tanker har været en af de bedste Kommissioner, vi have haft. Demmed siger jeg ikke, at den har været god, men kun, at den har været en af de bedste af dem, vi have kjendt. Jeg er altfaa imod Bevillingsmyndigheden, men Konsekventen heraf maatte være at gaa i den Retning, som det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgfreds har antydet, og ikke i den Retning, som den ærede Ordfører tager Ordet for. Jeg skal ikke udtale mig videre. Jeg haaber, at i det Mindste Forslagene under Nr. 3 og 5 vilde blive vedtagne, idet jeg føler mig overtydet om, at naar der kun er god Villie tilstede, vil der ikke derved blive lagt Lovforslaget nogen Hindring i Veien.

G. Petersen. Det ærede Medlem fra Slagelse (Zauber) udtalte for kort siden, at han vilde tilraade at forkaste samtlige Endringsforslag med Undtagelse af Forslaget under Nr. 3, der angaar Krammarederne. Jeg kunde have fulgt ham fuldstændigt, naar han ogsaa havde anbefalet dette Forslag til Forkastelse, thi jeg kan ikke se, hvorfor han og den ærede sidste Taler holde paa Krammaredernes Bestaaen. Jeg tror i Sandhed, at disse ere til Stede baade for Kjøbstad og Land; jeg tror, at de have overlevet sig selv. Der var en Tid, da de vare absolut nødvendige, nemlig da man ikke i de mindre Kjøbstader maatte forsyne sig paa Markederne med Haandværks-gjenstande og Sligt, men den Tid er forlangt forbi, da en saadan Nødvendighed var tilstede; thi ikke blot have nu en Del Haandværkere i Modsetning til tidligere Tid funden Plads i mange af de mindre Byer, men Handelen har ogsaa udviklet sig saaledes, at der ikke en Tale om, at nogen Kjøbstad-beboer eller nogen Landbeboer skulde være absolut tvungen til at søge Krammaredet, for at forsyne sig med Nødvendigheds-gjenstande; de kunne til enhver Tid faae dem paa anden Maade. Krammarederne ere nu nedfuntne til at være en Tulle og Samlingsplads for Gjølere og Narrestreger, og hvad der er det Allerværste, for Godtjobs-paver, for Bedragerier i mindre Stad, om jeg saa maa sige, idet i Reglen Alt, der ikke duer, bliver sjanlet paa Krammarederne og solgt der; men dette er til Stede baade for dem, som kjøbe disse Bæver, og for de Næringsdrivende i Kjøbstaderne. Der har været Tale om, at den mindre Haandværker i ledige Tider laede sig, saadanne Smaating, som han kunde selge paa Markedet, og dette er ganske rigtig; men det, han laver, kalder han selv Markedsstram, og det er af saa ringe Verdi,